

HATAY-ANTAKYA'DA YAŞAYAN SURİYELİ* NÜFUSUN SOSYAL UYUMUNUN ÖLÇÜLMESİ**

Rawan ALAEDDİN

raw.alaeddin@gmail.com

0000-0003-4589-0310

Doç. Dr. Tuna BATUHAN

Atatürk Üniversitesi

tuna.batuhan@atauni.edu.tr

0000-0001-7662-3405

DOI: 10.31834/ortadoguvegoc.1193810

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 24 Ekim/ 24 October 2022

Kabul Tarihi / Accepted: 28 Aralık / 28 December 2022

Yayın Tarihi / Published: 30 Aralık / 30 December 2022

Yayın Sezonu / Pub Season: Aralık / December

* Metin boyunca “Suriyeli” ifadesi ile kastedilen 6458 sayılı Kanunla verilen “geçici koruma statüsü” ile Suriye’den Türkiye’ye gelen kişilerdir.

** Bu araştırma makalesi Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Kentsel Tasarım Tezli Yüksek Lisans programında Doç. Dr. Tuna BATUHAN danışmanlığında, Rawan ALAEDDİN tarafından yürütülen “Türkiye’deki Suriyelilerin Sosyopsikolojik Mekânsal Etkileşimleri Bağlamında Toplumsal Uyumunun Değerlendirilmesi: Hatay Örneği” isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Atıf / Cite: Alaeddin, R., Batuhan, T. (2022). Hatay-Antakya'da Yaşayan Suriyeli Nüfusun Sosyal Uyumunun Ölçülmesi. Ortadođu ve Göç, 12(2). ss. 378-426.

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and checked via a plagiarism detector.

Öz

Bu çalışmada en fazla Suriyelinin yaşadığı şehirlerden birisi olan Hatay-Antakya'daki sosyal uyum sürecinin analiz edilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışma kapsamında Hatay'da yaşayan Suriyelilerin sosyal uyumu uygulanan anket vasıtasıyla ölçülmüştür. Anket çalışması, Antakya'daki Suriyelilerin ve yerel halkın kaygıları, endişeleri ve Suriyelilerin ne kadar uyum sağladıklarını anlamak için hazırlanmıştır. Anket formu son hali ile toplam 410 kişiye (205 Türk, 205 Suriyeli katılımcı) uygulanmıştır. Veriler SPSS Programı kullanılarak frekans, Anova testleri, t-testleri, Regresyon, tablo ve grafik olarak kategorize edilmiştir. Uygulanan anket sonuçlarına göre Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (H1a). Türk katılımcıların eğitim durumu, meslekleri, yaşları ve medeni durumları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında farklılık bulunduğu tespit edilmiştir (H1b, H1c, H1d ve H1e). Öte yandan Suriyeli katılımcıların cinsiyetleri, eğitimleri, meslekleri, yaşları ve medeni durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (H2a, H2b, H2c, H2d ve H2e). Türk halkının algılanan kaygıları arttıkça Suriyelilere ilişkin olumlu duygularının azaldığı görülmüştür (H3). Suriyeli ve Türk katılımcıların Türk kaygılarını algılamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (H4). Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türklerin kaygılarını algılamaları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (H5). Son olarak Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (H6). Bu çalışma Hatay-Antakya örneğinde

Suriyelilerin sosyal uyum sorununu irdeleyerek, Suriyeli varlığını toplumsal boyutlarıyla doğru anlamak ve karşılaşılan sorunlara doğru çözümler üretebilmek gerektiğini göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suriyeliler, Sosyal Uyum, Hatay, Antakya.

MEASURING THE SOCIAL ADAPTATION OF SYRIANS LIVING IN HATAY-ANTAKYA

Abstract

In this study, it is aimed to analyze the social cohesion process in Hatay-Antakya, one of the cities where the most Syrians live. Within the scope of this study, the social cohesion of Syrians living in Hatay was measured by means of a questionnaire. The survey study was prepared to understand the worry and concerns of the Syrians and local people in Antakya, and to what extent the Syrians are adapting. The final form of the questionnaire was applied to a total of 410 people (205 Turkish, 205 Syrian participants). Data were categorized as frequency, Anova tests, t-tests, regression, tables and graphs using SPSS Program. According to the results of the questionnaire applied, no significant difference was found between the genders of the Turkish participants and their perceived feelings about the Syrians (H1a). It was determined that there was a difference between the education level, occupation, age and marital status of the Turkish participants and their perceived feelings about Syrians (H1b, H1c, H1d and H1e). On the other hand, there is no significant difference between the gender, education, occupation, age and marital status of the Syrian participants and their perceptions of the Turkish people (H2a, H2b, H2c, H2d and H2e). It was observed

that as the perceived anxiety of Turkish people increased, their positive feelings towards Syrians decreased (H3). A statistically significant difference was found in the perception of Turkish concerns by Syrian and Turkish participants (H4). There was no statistically significant difference between the years of arrival of the Syrian participants in Turkey and the perception of the concerns of the Turks (H5). Finally, it was determined that there is a statistically significant difference between the years of arrival of Syrian participants in Turkey and their perceptions of the Turkish people (H6). This study aims to show that it is necessary to understand the social cohesion of the Syrians in the case of Hatay-Antakya, to understand the existence of Syrians correctly and to produce the right solutions to the problems encountered.

Keywords: Syrians, Social Cohesion, Hatay, Antakya.

Giriş

Bu çalışmada Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı şehirlerden birisi olan Hatay-Antakya’da ortaya çıkan sosyal uyum sorunları ve bu sorunun mekân üzerindeki yansımaları incelenmektedir. Türkiye’ye sığınan Suriyelilerin sayısı 2011’den günümüze kadar sürekli artmaktadır. Bu artış ekonomik, sosyal, kültürel ve mekânsal alanlarda hayatı doğrudan etkileme potansiyeline sahiptir. Bu etkinin en yakından hissedildiği yerler Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı şehirlerdir.

Suriye’deki gerilim 26 Ocak 2011’de gerçekleşen küçük bir barışçıl protesto ile başlamıştır. Ocak 2011’deki Tunus devrimi ile başlayan Arap ayaklanmaları dalgası, Mart ayının ortalarında Suriye’nin her yerine yayılmış ve güneydeki küçük Dera’a kasabası sakinleri hükümeti protesto etmek için sokaklara

çıkmiştir (Houissa, 2017). Endişe ülkenin diğer bölgelerine yayılmış ve protestocular reform çağrısında bulunmuştur. Orta Dođu’da dalgalı bir etki yapan Suriye iç savaşı Avrupa’nın derinliklerine de yansımış ve 2. Dünya Savaşının sona ermesinden bu yana yaşanan en büyük insani krizi tetiklenmiştir (Yacoubian, 2019).

Suriye’de yaşanan iç savaş sonrasında ortaya çıkan göçmen dalgasında, Türkiye kapılarını açmış, Suriye iç savaşından dolayı sınır dışı edilen Suriyelilerin büyük çoğunluğu Türkiye’ye göç etmiştir (Erkan ve Bağlı, 2005). Suriye’den Türkiye’ye ilk toplu göç hareketi 29 Nisan 2011’de Hatay’ın Yayladağı ilçesine bağlı Cilvegözü sınır karakolundan 252 kişilik bir grup ile gerçekleşmiş, o günden bu yana Suriyelilerin göçü artarak devam etmiştir (GİB, 2022).

Türkiye, çatışmaların ilk gününden bu yana, Suriye’deki insanlık dramına seyirci kalmak yerine 3 milyondan fazla Suriyeliye kapılarını açarak dünyanın en çok sığınmacı alan ülkesi haline gelmiştir (Tablo 1). Kuşkusuz bu kadar yoğun bir göç dalgası Türkiye’nin de beklediği bir durum değildi. Başlangıçta misafir kabul edilen ve kamplara yerleştirilen Suriyelilerin savaş bittikten sonra ülkelerine dönmeleri bekleniyordu. Ancak durum beklendiği gibi olmadı. Suriyelilere verilen “geçici koruma statüsü” ise misafir söyleminin devamı olarak görülebilir. Başlangıçta sınırlı imkanların olduğu kamplarda yaşayan Suriyeliler, zaman içinde kamplardan ayrılıp düşük ücretlerle çalışmaya başlayınca sürecin ekonomik ve sosyal etkileri daha anlaşılır olmuştur. Türkiye tarafından misafirperverlik duygusuyla kabul edilen Suriyeliler, geçiş döneminin uzaması ile misafir olmaktan çıkıp toplumun bir parçası haline gelmişlerdir (Dinçer vd., 2013).

Tablo 1: Komşu Ülkelerdeki Suriyeli Sayısı (BMMYK, 2022).

ÜLKE	KAYNAK	VERİ TARİHİ	NÜFUS
Türkiye	Türkiye	21 Temmuz 2022	3.651,428
Lübnan	BMMYK	30 Haziran 2022	831,058
Ürdün	BMMYK	30 Haziran 2022	675,433
Irak	BMMYK	30 Haziran 2022	262,756
Mısır	BMMYK	30 Haziran 2022	143,803
Diğer (Kuzey Afrika)	BMMYK	31 Aralık 2021	41,742

21 Temmuz 2022 tarihi itibari ile Türkiye’de bulunan 3.651,428 Suriyeli’den barınma merkezlerinde yaşayanların sayısı sadece 48 bin 958 kişi iken, 3 milyon 602 bin 470 kişi ise kentlerde yaşamlarını sürdürmektedir (GİB, 2022). Başka bir ifadeyle Suriyelilerin yalnızca %1,3’ü kamplarda yaşarken, %98,7’si kentlerde yaşamaktadır. Sonuç olarak, kamplardaki Suriyelilerin sayısı azalmakta, neredeyse Türkiye’nin her yerine dağılmış olan Suriyeliler kamp dışında şehir sığınmacıları olarak yaşamaktadırlar (Erdoğan, 2019). Bu rakamlar Suriyeli varlığının önemli bir toplumsal olgu haline geldiğini göstermektedir. Suriyelilerin gelişile birlikte kentlerin sosyolojik ve ekonomik yapısında büyük değişimler yaşanmış, bu da yerleşik halkın Suriyelilere yönelik tehdit algısını güçlendirmiştir. Bu sebeple, Suriyelilerin yarattığı ekonomik, kültürel ve sosyal sorunları daha kapsayıcı bir süreçte ele almak doğru olacaktır (Karasu, 2017).

Büyük ölçekli kitlesel göçler, insan-mekân ilişkisinin bozulmasını hızlandırarak derin etkiler ortaya çıkarabilir (Ekici ve Tuncel, 2016). Dünyanın birçok yerinde göç nedeniyle büyük şehirlerde nüfus hızla artmış, bu durum gerilim ve kutuplaşma başta olmak üzere kent hayatında siyasi, toplumsal, kültürel ve ekonomik ayrışmalara yol açmıştır (Ekici ve Tuncel, 2016). Yoğun sığınmacı varlığı bireylerin ve toplumsal grupların siyasi

tercihlerinde belirgin etkiye sahip olmakla kalmamış, aynı zamanda radikal ve şiddet içeren hareketlerin ortaya çıkmasına ve gelişmesine de yol açmıştır (Ekici ve Tuncel, 2016).

Göç İdaresi Başkanlığı'nın 21 Temmuz 2022 tarihli verilerine göre Suriyelilerin en fazla bulunduğu kent 548 bin 108 kişi ile İstanbul'dur. İstanbul'un ardından Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Adana, Mersin ve Bursa'da yoğun Suriyeli nüfus yaşamaktadır (Şekil 2). Türkiye-Suriye sınır bölgesi ve yakınındaki şehirlerdeki Suriyeli sayısı 2,5 milyondan fazladır: Gaziantep (464 bin 541), Şanlıurfa (384 bin 606), Hatay (369 bin 699), Adana (257 bin 449), Mersin (243 bin 861), Kilis (91 bin 233). Üç büyük kentte de İstanbul (548 bin 108), Ankara (100 bin 285) ve İzmir (150 bin 113) yoğun Suriyeli nüfusu bulunmaktadır.

Bu çalışmada en fazla Suriyelinin yaşadığı şehirlerden birisi olan Hatay'daki sosyal uyum sürecinin analiz edilmesi hedeflenmektedir. 21 Temmuz 2022 tarihi itibarıyla Hatay'da 369.699 Suriyeli bulunmaktadır (GİB, 2022). Çalışma kapsamında yapılan anket ve görüşmelere göre Hatay-Antakya'daki Suriyelilerin yerleşim yerlerini tercih etme nedenlerine bakıldığında, kültürel, akrabalık bağları, etnik köken ve gelir düzeylerinin önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Sahadan elde edilen verilere göre Antakya'da bu tür toplama alanlarının olduğu ve Suriyelilerin yerel halktan sosyal ve mekânsal olarak ayrılmayı tercih ettikleri görülmektedir. Üstelik birçok kültürel, tarihi benzerlik ve değerlere rağmen yerel halkın ve Suriyelilerin ayrışması, incelenmesi gereken bir konudur (Cengiz, 2020).

Suriyeliler ve Sosyal Uyum

Artan kitlesel hareketlilik ile farklı dini, etnik, kültürel ve toplumsal grupların ortak yaşamda “daha az soruna” nasıl ulaşacağı; bu toplumsal çeşitliliğin mümkün olan yerlerde nasıl “sosyal iyiye” dönüştürülebileceği konusunda birçok alternatif kavramlar geliştirilmektedir. Göç ve "sosyal uyum" tartışmalarının ayrılmaz bir parçası olan "uyum", "entegrasyon" kavramları, son yıllarda giderek artan bir şekilde, farklı bağlamlarda ve farklı önceliklerle kullanılmaktadır (Erdoğan, 2019).

Uyum, çatışma veya suçun olmaması (Durkheim, 1897), toplumun bir özelliği, birlik arzusu (Festinger vd., 1950), bir istikrar derecesi (Parsons, 2013), bağlantıların gücü (Braaten, 1991), kısa bir süreç olarak (Jeannotte, 2003) ve iyi ilişkiler veya ülke çapında bir kimliğe sahip olmak şeklinde tanımlanmaktadır (Alaluf, 1999). Sosyal uyum kavramının ise evrensel olarak kabul edilmiş bir tanımı yoktur. Tanımların çoğu “dayanışma” ve “birlik” kavramlarını içerir. Daha doğrusu, sosyal düzensizlik, sosyal uyumun karşıtı olarak görülmektedir (Demireva, 2017). Stanley (2003)’e göre sosyal uyum; toplum üyelerinin hayatta kalma ve refah için birbirleriyle işbirliği yapma isteği olarak tanımlanmaktadır.

Schiefer and Van der Noll (2017)’e göre, sosyal ilişkiler “sosyal uyumun en belirgin yönü”dür. Sosyal uyum güven, paylaşılan duygusal bağlılık ve karşılıklılık kavramlarıyla topluluk katılımıyla bağlantılı bir yapı olarak da tanımlanmaktadır (Peterson and Hughey, 2004). Sosyal uyum temel özellikleri: karşılıklı sadakat ve dayanışma, sosyal ilişkilerin ve paylaşılan değerlerin gücü, aidiyet duygusu, toplumdaki bireyler (topluluk) arasındaki güven, eşitsizliklerin ve dışlanmanın

azaltılmasıdır. Sosyal uyum, genel olarak insanların ortak bir girişimde buldukları, ortak zorluklarla karşı karşıya oldukları ve aynı topluluğun üyeleri oldukları hissine sahip olmalarını sağlamayı içerir.

Toplumsal kabullenme ve uyum süreci, göç eden grup ve yerel halkı içeren bir süreci ifade etmektedir. Toplumsal kabul ve uyum sürecinde, yeni yerleşim yerindeki toplumun beklenti ve tutumları aynı zamanda göçmen grubun algısında belirleyici olmaktadır. Toplumsal kabul ve uyum süresinde göç eden grup yeni yerleşim yerlerine uyum sağlamaya çalışırken yerel halk da bu değişimi benimsemeye başlayacaktır (Gündoğmuş ve Gayırnal, 2019). Toplumsal kabul kavramı tanımlanırken sıklıkla bütünleşmenin altı çizilmektedir. Toplumsal kabul ve bütünleşme süreci iki topluluğu da içerir.

Oytun ve Gündoğar'a (2015) göre Türkiye'de yaşayan Suriyelilere yönelik olumsuz tepkinin en önemli nedenleri farklı dil, kültür ve yaşam tarzlarına sahip olunmasıdır. Bu durum toplumsal kabul ve sosyal uyumu zayıflatmaktadır (Oytun ve Gündoğar, 2015). Tunç'a (2015) göre sosyal uyum kapasitesi çok daha güçlü olan gençler ve çocuklar, toplumun genelinin uyumunu artıracak önemli bir kapasite sunmaktadır. Ayrıca sınır bölgelerinde aynı etnik kökene veya mezhebe mensup Suriyelilerin yerel halkla sosyal uyumlarının daha hızlı olduğu ve bu durumun sürecin en güçlü yönünü temsil ettiği görülmektedir (Tunç, 2015).

Türkiye'deki Suriyeli nüfusun büyüklüğü ve Türkiye'de kalma eğilimleri de sürekli artmaktadır. Bu durum, göçün doğası gereği dünyanın diğer bölgelerinde de yaygın olan ve beklenen bir durumdur. Ancak Suriye iç savaşının sona ermesinden sonra bile, çoğu Suriyelinin, yıkılan yerler restore edilene kadar kendi

ülkelerine dönmeyecekleri tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler'in dünyanın farklı coğrafi bölgelerindeki deneyimleri ve istatistikleri, sığınmacıların en az üçte birinin geri dönmeyecek olma ihtimalini göstermektedir (Güçtürk, 2014).

Kitlesel göçün doğal sonucu olarak Suriyeliler ve yerel halk karşılıklı sorumluluklar yüklenmekte ve bu sorumluluklar ekonomik, sosyal ve siyasi boyutları içermektedir (Gülerce ve Çorlu, 2021). İki grubun farklı yaşam koşulları, kültürel farklılıklar ve dil bariyeri sosyal uyum sorunlarını daha görünür hale getirmektedir (Gök, 2019). Bu sorunların yanı sıra artan Suriyeli nüfus yerel halkın işini kaybetme korkusu yaşamasına, kamusal hizmetlerde aksaklıklar yaşanmasına ve güvenlik sorunlarına neden olmaktadır (Erdoğan, 2019).

Türkiye'deki Suriyeli nüfusun varlığı ile ilgili tartışmalarda "ensar", "din kardeşliği", "komşu", "mezhep benzerliği", "ortak geçmişler" vb. vurgulanmakta, ancak bu vurguların toplum üzerindeki etkisi zaman geçtikçe azalmaktadır (Erdoğan, 2019). Artan Suriyeli sayısı, kalıcılık, işsizlik ve kamu hizmetlerine erişimde ortaya çıkan sorunlar ve gerilimlerin kültürel erişilebilirliğin olumlu etkilerini ortadan kaldırması nedeniyle toplumsal uyum sürecinde sorunlar ortaya çıkmaktadır (Erdoğan, 2019).

Suriyelilerin ekonomik etkisine genel hatlarıyla baktığımızda ise riskler ve fırsatlar iç içe geçmiş durumdadır. Suriyelilerin genel olarak Türkiye ekonomisine katkı sağladığı söylenebilir (Oytun ve Gündoğar, 2015). Suriyeliler ve yerel halk arasındaki ilişkiyi şekillendiren ve Suriyelileri bir tehdit olarak ortaya çıkaran göçün ekonomik etkilerini düşündüğümüzde, ana unsurlar işsizlik, devletin harcamaları, kayıt dışı ekonomi, ülkede ve özellikle sınır illerinde yaşam pahalılığı olarak

sıralanabilir. Sınır illerinde artan kiralar ve yüksek yaşam maliyetleri mikro düzeyde tehdit olarak görülmekte, bu tehditlerin topluma yönelik oluşturduğu algı ise Suriyeliler için algılanan bir risk yaratmaktadır (Tunç, 2015).

Hatay-Antakya örneğinde Suriyelilerin yaşam tarzı ve mekân kullanımını uzun zamandan beri şehir yaşamını etkilemektedir (Cengiz, 2015). Suriyeliler yaşadıkları ortamın (dil, giyim tarzı, davranış tarzı, yemek kültürü vb.) ve bölgenin sosyo-kültürel yapısını etkilemektedir. Bu etki uzun süreli sancılı süreçlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve aynı zamanda sosyal gerginliğe neden olmaktadır. Suriyeliler, yaşadıkları yerleri kültür ve geleneklerine göre şekillendirmekte ve orada gözle görülür değişimler ortaya çıkabilmektedir. Suriyeliler göç etmiş olmalarına rağmen baskın gruptan etkilenirler ve aynı zamanda onu etkileme gücüne de sahiptirler (Harunoğulları, 2016).

Hatay'da Yaşayan Suriyelilerin Sosyal Uyumunun Ölçülmesi

Bu çalışma kapsamında Hatay-Antakya'da yaşayan Suriyelilerin sosyal uyumu uygulanan anket vasıtasıyla ölçülmüştür. Anket çalışması, Antakya'daki Suriyeliler ve yerel halkın kamusal alanlarla ilişkileri, kaygıları, endişeleri ve Suriyelilerin ne kadar uyum sağladıklarını anlamak için hazırlanmıştır. Suriyeli ve yerel halktan katılımcılara ayrı şekilde uygulanan anket formunun ilk kısmı yaş, medeni durum, eğitim ve meslek gibi demografik içerikli sorulardan oluşmaktadır. Ankette yer alan diğer sorularda ise katılımcılara belli ifadeler verilmiş ve diğer grup (Suriyeliler için yerel halk, yerel halk için Suriyeliler) ile ilgili duygularını yansıtması açısından bu ifadelere katılma derecelerini ifade etmeleri istenmiştir. Ankette ayrıca yerel halkın Suriyeliler nedeniyle hissettikleri kaygıları (işini

kaybetme, güvenlik, siyasi ve kültürel kaygılar) ve Suriyelilerin bu kaygılara katılma derecesini ölçmeye yönelik ifadeler de yer almıştır.

Kesin anket formu oluşturulmadan önce, çeşitli kaynaklardan edinilen veriler ışığında Antakya’da 18 yaş ve üzerinde 30 kişilik bir gruba ön test uygulanmıştır. Ön test taslak anketin sınanması ve soruların hazırlanmasında gözden kaçmış ya da unutulmuş konuların, atlanmış soruların olup olmadığını görme imkânı sağlamıştır (Balcı, 2009). Yapılan ön testten sonra ekleme-çıkarmalar ile anket formuna son hali verilmiştir. Anket formu son hali ile toplam 410 kişiye (205 Türk, 205 Suriyeli katılımcı) uygulanmıştır. Çalışma anketi cevapları beş seçenekli likert tipi anketi olduğundan, anket maddeleri “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum” seçenekleri ile sınıflandırılmıştır. Veriler SPSS Programı kullanılarak frekans, Anova testleri, t-testleri, Regresyon, tablo ve grafik olarak kategorize edilmiştir.

Çalışma kapsamında ayrıca Suriyelilerin Antakya’ya göçü ve toplumsal uyum sürecini belirlemek için süreçte önemli rol oynadığı düşünülen sivil toplum örgütleriyle (STK) mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda “İmran Derneği”, “Dar-Aleez Derneği”, “Violeti Derneği”, “Hatay Birlik Beraberlik ve Kardeşlik Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği”, “Hatay Sosyal ve Kültürel Derneği” ve “Türk Kızılayı” olmak üzere toplam 6 dernek üyesi ile yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H1: Türk katılımcıların demografik özellikleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1a: Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1b: Türk katılımcıların eğitim durumları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1c: Türk katılımcıların meslek grupları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1d: Türk katılımcıların yaşları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1e: Türk katılımcıların medeni durumları ile Suriyelilere ilişkin duyguları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Suriyeli katılımcıların demografik özellikleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2a: Suriyeli katılımcıların cinsiyetleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2b: Suriyeli katılımcıların eğitim durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2c: Suriyeli katılımcıların meslek grupları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2d: Suriyeli katılımcıların yaşları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2e: Suriyeli katılımcıların medeni durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Türk halkının algılanan kaygılarının Suriyelilere ilişkin duygular üzerinde etkisi vardır.

H4: Suriyeli ve Türk katılımcıların Türk kaygılarını algılamaları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir.

H5: Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk kaygılarını algılamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

İç tutarlılığının bir ölçüğü olan Cronbach Alfa, bir grup ögenin diğeriyle ne kadar yakından alakalı olduğu ile ilgilidir. Cronbach Alfa 0 ile 1 arasında bir değeri ifade etmektedir (Uzunsakal ve Yıldız 2018).

Alfa katsayısı;

- 0,80-1,00 arasında ise; geliştirilen test (ölçek) yüksek güvenilirliğe sahiptir.
- 0,60-0,80 arasında ise; geliştirilen test oldukça güvenilirlerdir.
- 0,40-0,60 arasında ise; geliştirilen testin güvenirliliği düşüktür.
- 0,00-0,40 arasında ise; geliştirilen test güvenilir değildir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenirlik analizi sonuçları Tablo 1’de gösterilmiştir. Anket formu Suriyelilere ve yerel halka ayrı formlarda uygulandığı için Suriyeliler ile ilgili duygular, Türk halkı ile ilgili duygular ve Türk halkı kaygıları (her iki anket formu için) adı altında ayrı ayrı Cronbach Alfa değerlerine bakılmıştır. Formda yer alan ölçeklere ilişkin ifadeler ve Cronbach Alfa değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi

Ölçek	Cronbach’s Alpha	Değişken sayısı
Türk Halkı ile İlgili Duygular	0,807	8
Suriyeliler ile İlgili Duygular	0,947	8
Türk Halkı Kaygıları (Türk Katılımcılar)	0,839	4
Türk Halkı Kaygıları (Suriyeli Katılımcılar)	0,748	4

Güvenirlik analizi sonuçlarına bakıldığında bütün ölçeklerin 0,7’nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Suriyeli katılımcıların Türk halkının kaygıları ile ilgili ölçeğin oldukça güvenilir, diğer üç ölçeğin ise yüksek güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür.

Analizlerin Sonuçları

Bu bölümde araştırmadan elde edilen demografik bulgular, Hatay-Antakya’da yaşayan Suriyelilerin ve yerel toplumun ilişkileri ve kaygıları frekans, Anova testleri, t-testleri ve regresyon analizlerinin sonuçlarına yer verilmiştir.

Demografik Verilere Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik verilerine yönelik sorulara frekans analiz uygulanmış, verilerin dağılımı N (örneklem sayısı) ve % (örneklem yüzde oranı) olarak sunulmuştur.

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında Türk ve Suriyeli katılımcılar için kadın ve erkeklerin bir-birlerine yakın dağılım gösterdikleri görülmektedir. Türk katılımcılar için (96) %46,8'ini kadın, (109) %53,2'sini erkek, Suriyeli katılımcılar için (101) %49,3'ünü kadın, (104) %50,7'sini ise erkek katılımcılar oluşturmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3: Türk ve Suriyeli Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Türk Katılımcılar		Suriyeli Katılımcılar	
	N	%	N	%
Kadın	96	46,8	101	49,3
Erkek	109	53,2	104	50,7
Toplam	205	100	205	100

Katılımcıların Yaşları İtibariyle Dağılımı

Katılımcıların yaşları itibariyle dağılımları incelendiğinde Türk katılımcıların (88) %42,9'unu, Suriyeli katılımcıların ise (114) %55,6'sını 18-24 yaş aralığında olan katılımcılar oluşturmaktadır. Türk katılımcıların (63) %30,7'si, Suriyeli katılımcıların ise (58) %28,3'ü ise 25-34 yaş aralığında olan katılımcılardan oluşmaktadır. Türk katılımcıların (49) %23,9'unu, Suriyeli katılımcıların ise (26) %12,7'sini 35-44 yaş aralığında olan katılımcılar oluştururken, 45 ve üzeri yaşta olan katılımcılar ise Tablo 4'te görüldüğü üzere Türk katılımcılar için (5) %2,4, Suriyeli katılımcılar için ise (7) %3,4 oranındadır. Anket sorularını cevaplayan katılımcıların çoğunluğunu genç katılımcılar oluşturduğu için, 45 yaş ve üzeri katılımcı oranı azınlığı oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcıların yaşlarını öğrenmeğe yönelik yaş sorusu açık uçlu olarak verilmiş ve

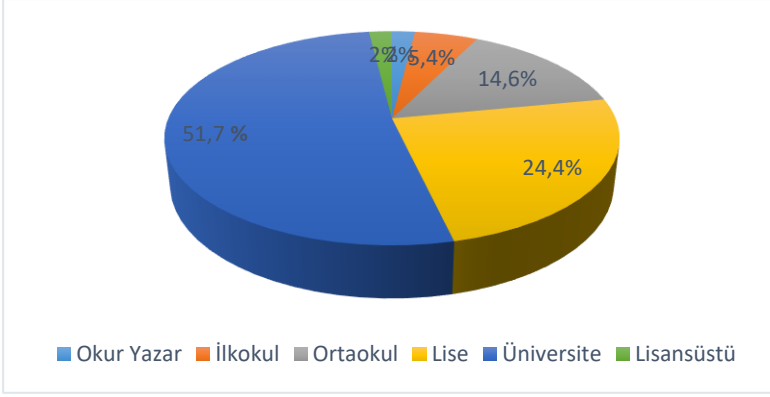
katılımcıların yaş itibariyle dağılımları göz önünde bulundurularak gruplandırılmıştır.

Tablo 4: Türk ve Suriyeli Katılımcıların Yaşları İtibariyle Dağılımı

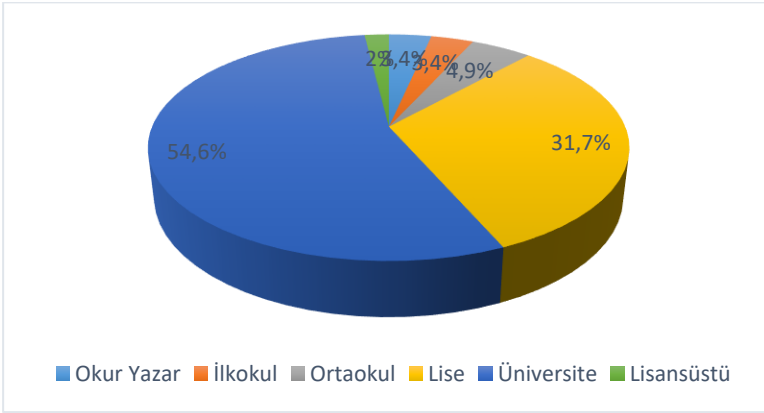
Yaş	Türk Katılımcılar		Suriyeli Katılımcılar	
	N	%	N	%
18-24	88	42,9	114	55,6
25-34	63	30,7	58	28,3
35-44	49	23,9	26	12,7
45 ve üzeri	5	2,4	7	3,4
Toplam	205	100	205	100

Katılımcıların Eğitim Durumu Dağılımı

Türk katılımcıların (4) %2'si, Suriyeli katılımcıların ise (7) %3,4'ü sadece okur- yazarlık seviyesindedir. Türk katılımcıların (11) %5,4'ü, Suriyeli katılımcıların (7) %3,4'ü ilkökul mezunu; Türk katılımcıların (30) %14,6'sı, Suriyeli katılımcılar (10) %4,9'u ortaokul mezunu; Türk katılımcıların (50) %24,4'ü, Suriyeli katılımcıların ise (65) %31,7'si lise mezunudur. Katılımcıların eğitim durumlarına ilişkin frekans analizi sonuçlarına bakıldığında hem Türk hem de Suriyeli katılımcılar arasında lise ve üniversite mezunları çoğunluğu oluşturmaktadır. Şöyle ki, Türk katılımcıların (106) %51,7'sini, Suriyeli katılımcılar ise (112) %54,6'sını üniversite mezunları oluşturmaktadır (Şekil 1 ve Şekil 2)

Şekil 1: Türk katılımcıların eğitim durumu dağılımı

Şekil 2: Suriyeli katılımcıların eğitim durumu dağılımı

Türk Katılımcıların Meslek Dağılımı

Katılımcıların meslek dağılımına bakıldığında Türk ve Suriyeli katılımcılar için de öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır. Öğrenciler Türk katılımcılar için (62) %30,2'dir. Ardından sırayla, Türk katılımcılar için (56) %27,3'ünü özel sektörü çalışanları, (52) %25,4'ünü esnaf, (14) %6,8'ini devlet memuru, (14)

%6,8'ünü ev hanımı, (7) %3,4'ünü tercüman, işçi ve boya ustası olarak "diğer" seçeneğinde sıralanan meslekler oluşturmaktadır. Türk katılımcıların meslek dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Türk Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek	N	%
Öğrenci	62	30,2
Özel Sektör	56	27,3
Esnaf	52	25,4
Devlet Memuru	14	6,8
Ev Hanımı	14	6,8
Diğer	7	3,4
Toplam	205	100

Suriyeli Katılımcıların Meslek Dağılımı

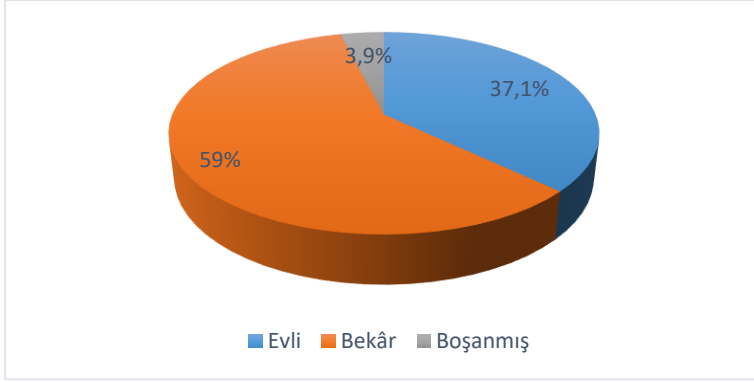
Suriyeli katılımcıların (109) %53,2'sini öğrenciler oluşturmaktadır. Suriyeli katılımcılar için (30) %14,6'sını esnaf, (28) %13,7'sini ev hanımı, (25) %12,2'sini özel sektör çalışanı, (8) %3,9'unu devlet memuru, (5) %2,4'ünü tercüman ve işçi olarak "diğer" seçeneğinde sıralanan meslekler oluşturmaktadır. Suriyeli katılımcıların meslek dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Suriyeli Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek	N	%
Öğrenci	109	53,2
Esnaf	30	14,6
Ev Hanımı	28	13,7
Özel Sektör	25	12,2
Devlet Memuru	8	3,9
Diğer	5	2,4
Toplam	205	100

Türk Katılımcıların Medeni Durumu

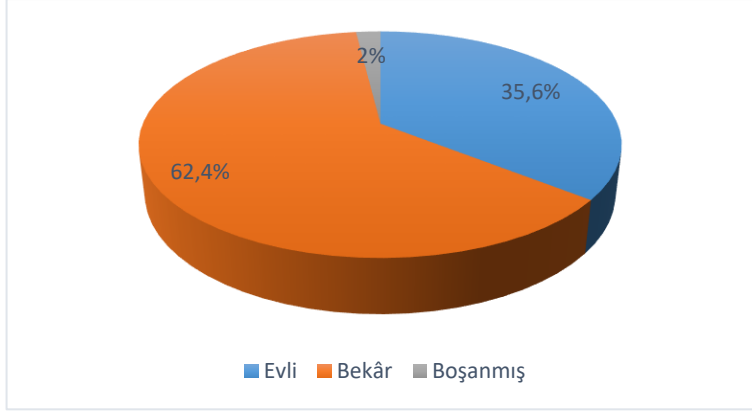
Katılımcıların medeni durum dağılımına ilişkin analiz sonuçları Şekil 11’de gösterilmiştir. Katılımcıların medeni durumu incelendiğinde Türk katılımcılar için (76) %37,1’si evli, (121) %59’u bekâr, (8) %3,9’u boşanmış kişilerden oluşmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3: Türk katılımcıların medeni durum dağılımı

Suriyeli Katılımcıların Medeni Durumu

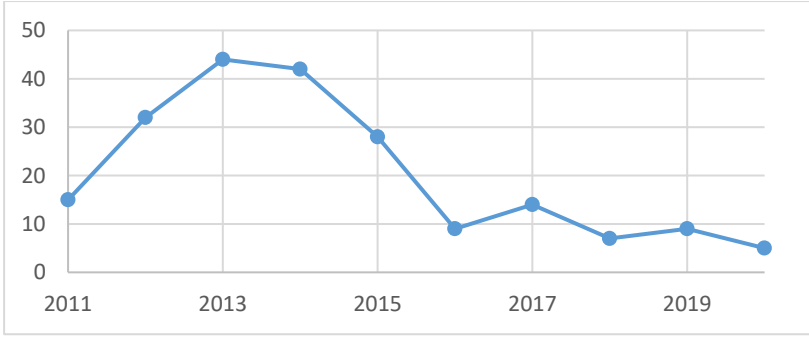
Katılımcıların medeni durumu incelendiğinde Suriyeli katılımcıların verileri Türk katılımcılarla benzerlik göstermiştir. Şöyle ki, Suriyelilerin (73) %35,6’sı evli, (128) %62,4’ü bekâr, (4) %2’si ise boşanmıştır (Şekil 4).

Şekil 4: Suriyeli katılımcıların medeni durum dağılımı

Suriyeli Katılımcıların Antakya ve Türkiye'ye ilişkin Düşünceleri

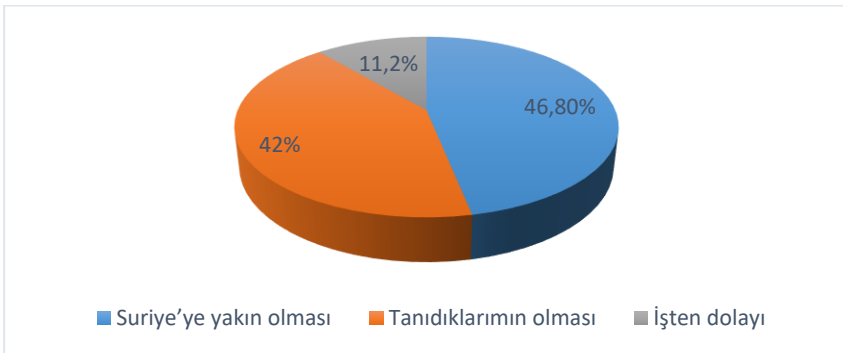
Şekil 5'te Suriyeli katılımcıların Antakya'ya ne zaman geldiklerine dair veriler gösterilmiştir. Katılımcıların çoğu savaş başladıktan hemen sonra Antakya'ya gelmiştir. Ankete katılan Suriyelilerin (15) %7,3'ü 2011'de, (32) %15,7'si 2012'de, (44) %21,5'i 2013'te, (42) %20,5'i 2014'te, (28) %13,7'si 2015'te, (9) %4,4'ü 2016'de, (14) %6,8'i 2017'de, (7) %3,4'ü, 2018'de, (9) %4,4'ü 2019'da, (5) %2,4'ü ise 2020'de Antakya'ya gelmiştir.

Şekil 5: Suriyeli katılımcıların Antakya'ya geldikleri yılların dağılımı

Suriyeli Katılımcıların Antakya'yı Seçme Nedenlerine İlişkin Bulgular

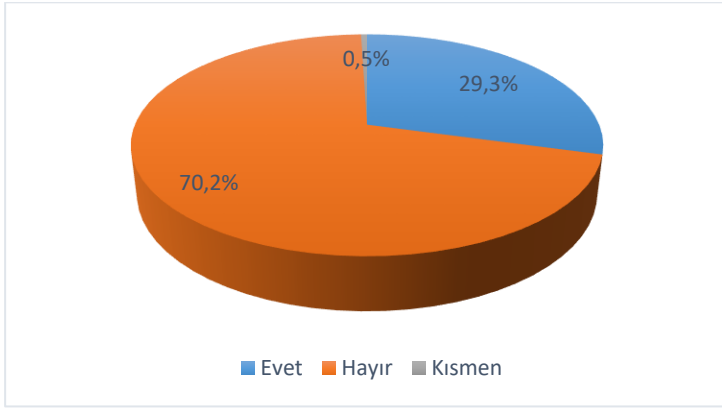
Şekil 6'da Suriyeli katılımcıların Antakya'yı seçme nedenlerini gösterilmiştir. Suriyeli Katılımcıların (96) %46,80'ü Suriye'ye yakın olması, (86) %42'si tanıdıklarının olması, (23) %11,2'si işten dolayı Antakya'yı seçtiklerini belirtmişlerdir. Suriyeli katılımcıların Antakya'yı seçme nedenleri büyük oranda (182) %88,8'i Suriye'ye yakın olması ve tanıdıklarının olmasıdır.

Şekil 6: Suriyeli katılımcıların Antakya'yı seçme nedenleri

Suriyelilerin Türkiye'ye Gelirken Kaygı ve Endişelerine Yönelik Bulgular

Suriyeli katılımcılara Türkiye'ye gelirken kaygı ve endişelerinin olup olmadığını öğrenmeye yönelik soru sorulmuş ve sonuçlar Şekil 7'de verilmiştir. Sonuçlara göre Suriyelilerin (60) %29,3'ü Türkiye'ye gelirken kaygı ve endişe duymuşken, (144) %70,2'si ise kaygı ve endişe duymamıştır.

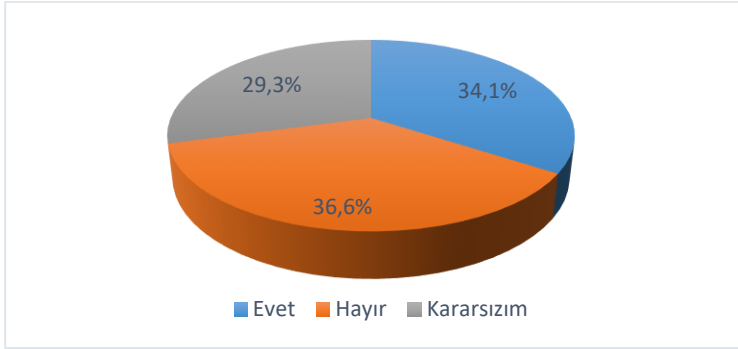
Şekil 7: Suriyelilerin Türkiye'ye gelirken kaygı ve endişelerine yönelik bulgular

Kaygı ve endişe duyan Suriyeli katılımcılara ne tür kaygı ve endişe duydukları sorulmuştur. Çıkan sonuçlara göre Suriyeli katılımcıların en çok kaygı ve endişe duyduğu konu Türkçe bilmemek veya anlayamamak ile ilgilidir. Suriyeli katılımcıların kaygı ve endişe duyduğu bir başka konu ise gurbete gitmek, vatanlarını terk etmek ile ilişkili konulardır. Daha sonraki sıralarda ise eğitim ve iş ile ilgili konular gelmiştir.

İmkân Olsa Türkiye Dışında Başka Bir Ülkeye Gitmeye

Yönelik Bulgular

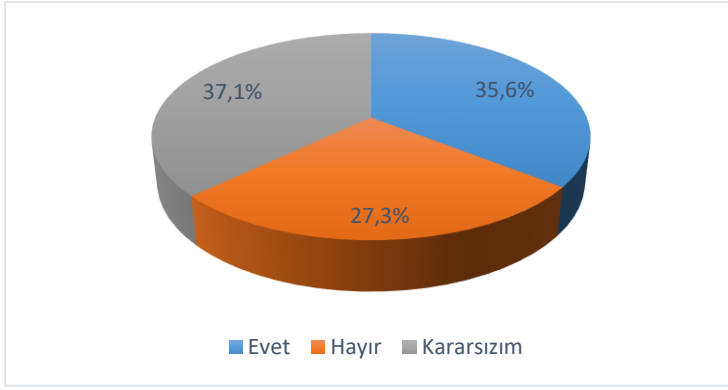
“İmkânınız olsa Türkiye dışında başka bir ülkeye gitmeyi düşünür müydünüz?” sorusuna verilen cevapların dağılımı Şekil 8’de gösterilmiştir. Suriyeli katılımcıların (75) %36,6’sı başka bir ülkeye gitmeyi düşünmezken, (70) %34,1’i ise gitmeyi düşünmektedir. Suriyeli katılımcıların (60) %29,3’ü ise bu konuda kararsız kalmaktadır. Görüldüğü üzere katılımcıların 3’te biri imkânları olması durumunda Türkiye’yi terk etmeyi düşünmektedirler. Türkiye’yi terk etmek isteyen Suriyeli katılımcıların en çok gitmek istedikleri yer ise Avrupa ve Kanada’dır. Katılımcıların başka ülkeye gitmek istemelerindeki temel neden gitmek istedikleri ülkelerde daha iyi yaşam koşullarının (eğitim, sağlık ve ekonomik nedenler) olacağı düşüncesidir.

Şekil 8: Türkiye dışında başka bir ülkeye gitme düşünceleri yönelik bulgular

Suriye'ye Dönmeye İlişkin Bulgular

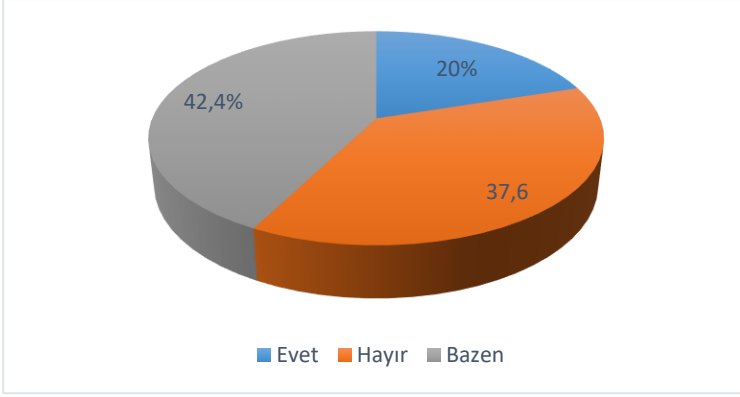
“Suriye'ye dönmeyi düşünüyor musunuz? sorusuna verilen cevapların dağılımı Şekil 9'da gösterilmiştir. Suriyeli katılımcıların (76) %37,1'si bu konuda kararsız kalmaktadır. (73) %35,6'sı dönmeyi düşünmekteyken, (56) %27,3'ü ise Suriye'ye dönmeyi düşünmemektedir.

Şekil 9: Suriye'ye dönmeye ilişkin bulgular

Türk Katılımcıların Suriyeliler ile Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Türk katılımcılara sorulan “Suriyeliler ile sorun yaşıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar Şekil 10'da verilmiştir. Sonuçlara göre, 205 katılımcıdan (77) %37,6'sı Suriyeliler ile sorun yaşamazken, geri kalan (128) %62,4'ü ise Suriyeliler ile sorun yaşamaktadır.

Şekil 10: Türk katılımcıların Suriyeliler ile yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans analizi sonuçları

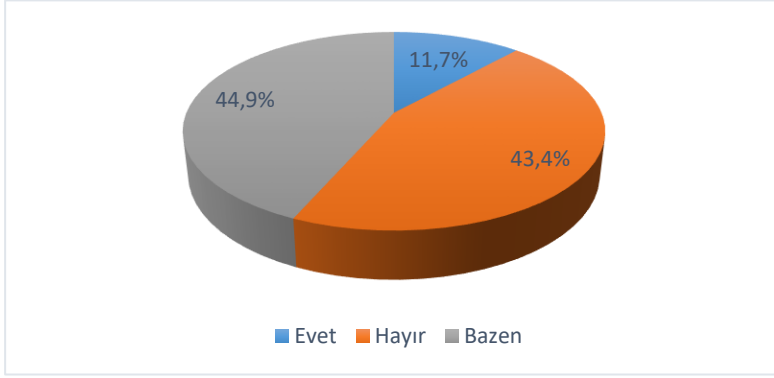
Türk Katılımcılara sorun yaşadıkları durumda en çok ne gibi sorunlar yaşadıkları sorulmuştur (Tablo 7). Görüldüğü üzere bu sorunların başında (68) %53,2'si dil ve iletişim ile ilgili sorunlar gelmektedir. Suriyelilerle sorun yaşayanların yarıdan çoğu dil ve iletişimle ilgili sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Türk katılımcıların Suriyelilerle diğer sorun yaşama nedenleri Tablo 7'de sıralanmıştır.

Tablo 7: Suriyelilerle Yaşanan Sorunlar

	N	%
Dil/ iletişim sorunu	68	53,2
Ön yargılı yaklaşımlar	17	13,3
Komşularımız ile ilgili sıkıntılar	13	10,1
Ev sahibi ile ilgili sıkıntılar	11	8,6
Ayrımcılık	10	7,8
İş/ okul konularında sorunlar	7	5,4
Diğer	2	1,6
Toplam	128	100

Suriyeli Katılımcıların Türk Halkı ile Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Suriyeli katılımcılara sorulan “Türk halkı ile sorun yaşıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki Şekil 11’de verilmiştir. Sonuçlara göre, (92) %44,9’u Türk halkı ile sorun yaşamazken, (118) %55,1’i ise Türk halkı ile sorun yaşamaktadır.

Şekil 11: Suriyeli katılımcıların Türk halkı ile yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans analizi sonuçları

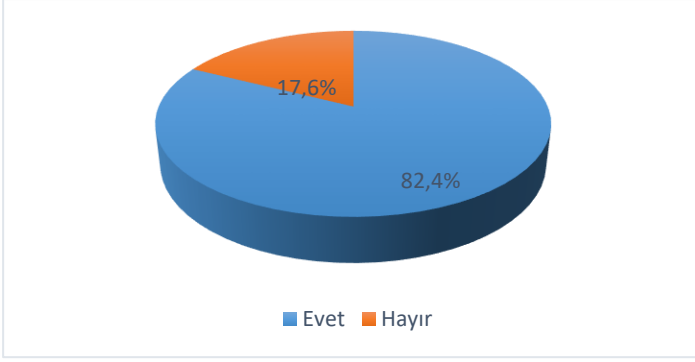
Suriyeli katılımcıların Türk halkı ile yaşadıkları sorunların başında %59,6 oranıyla (68) dil ve iletişim sorunları gelmektedir (Tablo 8). Diğer sorun alanları ise (23) %20,2 oranında iş ve okul konularında yaşanan sorunlar, (11) %9,6 oranında ayrımcılık, (5) %4,4 oranında komşularla ilgili sıkıntılar, (4) %3,5 oranında ön yargılı yaklaşımlar, (3) %2,6 oranında ev sahibi ile ilgili sıkıntılar ve (2) %0,1 oranında ise düşünce farklılığı olarak belirtilmiştir.

Tablo 8: Türk Halkı ile Yaşanan Sorunlar

	N	%
Dil/ iletişim sorunu	68	59.6
İş/ okul konularında sorunlar	23	20.2
Ayrımcılık	11	9.6
Komşularımız ile ilgili sıkıntılar	5	4.4
Ön yargılı yaklaşımlar	4	3.5
Ev sahibi ile ilgili sıkıntılar	3	2.6
Diğer	2	0,1
Toplam	116	100

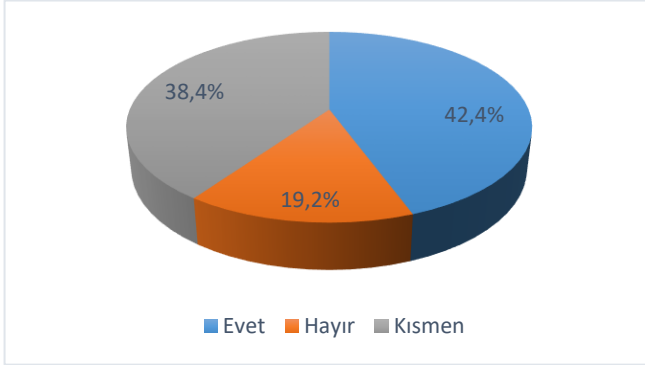
Göç edenlerin karşılaştığı sorunlarından biri dil sorunudur. Sığınmacılar göç ettikleri ülkenin dilini konuşamadıklarında ciddi sorunlar ile karşı karşıya gelebilmektedirler. Göç edenler aynı dili kullanabildikleri, kendilerini ifade edebildikleri, çevreyi anlayabildikleri ve geldikleri bölgedeki insanlarla iletişim kurabildikleri durumunda daha kolay uyum sağlayabilmektedirler. Göç ettikleri ülkenin dilini öğrenmek göç edenleri daha görünür kılar, kamusal alanlarda, sağlık ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarını karşılamalarını kolaylaştırır.

Suriyeli katılımcılara Antakya’da yaşayan akrabalarının olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların (169) %82,4’ü Antakya’da akrabası olduğunu belirtmiştir (Şekil 12). Devamında katılımcılara Antakya’da akrabalarının olmasının uyumlarını kolaylaştırıp kolaylaştırmadığı sorulmuştur.

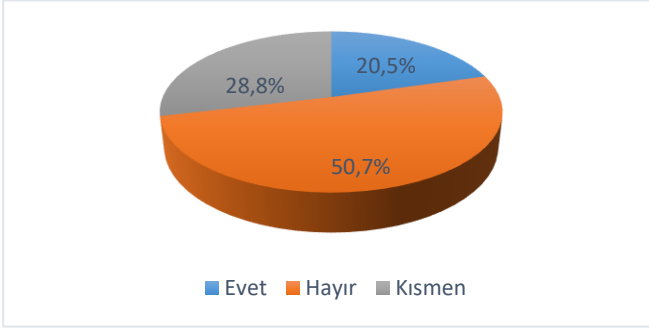
Şekil 12: Suriyelilerin Antakya'da yaşayan akrabalarının dağılımı

169 Suriyeli katılımcıdan 143'ü (%80,8'i) Türkiye'de akrabalarının olmasının uyum sağlamalarına yardımcı (Evet veya Kısmen) olduğunu ifade etmiştir (Şekil 13). Suriyeli katılımcıların (26) %19,2'si ise uyum sağlamada akrabalarının yardımcı olmadığı görüşündedir. Sonuç olarak Suriyeli katılımcıların Antakya'da akraba ve tanıdıklarının olması, kendilerini kültürel olarak yakın hissetmelerine ve sosyal uyumlarının kolaylaşmasına destek olduğu söylenebilir.

Şekil 13: Akrabalarının olması uyumunuzu kolaylaştırdı mı?

Suriyeli katılımcılara Türkiye’de yalnız hissetme durumları sorulmuş ve sonuçlar Şekil 14’te verilmiştir. Sonuçlara göre katılımcıların (104) %50,7’si kendilerini Türkiye’de yalnız hissetmezken, (101) %49,3’ü kendilerini tamamen veya kısmen yalnız hissetmektedir.

Şekil 14: Suriyelilerin Türkiye’de kendilerini yalnız hissetme durumu

Suriyelilerin Antakya’da akrabalarının olması sosyal uyum süreçlerini kolaylaştırmakta, aynı zamanda Türkiye’de kendileri yalnız hissetmemelerini sağlamaktadır. Akrabalık bağlarının, yardımlaşma ve dayanışmada da önemli bir rol oynadığını söylenebilir.

Hipotezlerin Testi

Hipotezleri test etmek amacıyla SPSS paket programında istatistiksel analizler kullanılmıştır. Ölçeklerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmış, bütün ölçekler için bu değerler -1,5 ile +1,5 arasında bulunmuştur.

Basıklık ve çarpıklık değerleri-1.5 ile +1,5 arasında olduğu için verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Sosyo-demografik verilerin dağılımına ilişkin tablolar frekans analizi yardımıyla test edilip raporlanmıştır. Hipotezleri test ederken farklılıkları ölçmek için Parametrik testlerden ANOVA (Welch ve Brown-F) ve T-testi, ayrıca değişkenler arasındaki etkiyi ölçmek için ise Basit Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır.

H1: Türk katılımcıların demografik özellikleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1a: Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 9: Türk Katılımcıların Cinsiyetleri ile Suriyelilere İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (T-Testi)

		Levene'nin Varyans Eşitliği Testi		Ortalamaların Eşitliği İçin T-Testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik Derecesi	Sig. (2-tailed)	Ortalama fark	Standart Hata Farkı	%95 Güven Aralığı	
									Alt Sınır	Üst Sınır
Suriyelilere İlişkin Algılanan Duygular	Eşit varyanslar	13,737	0,000	-0,429	203	0,669	-0,07503	0,17501	-0,42009	0,27003
	Eşit Olmayan Farklar			-0,434	202,147	0,665	-0,07503	0,17289	-0,41593	0,26587

Tablo 9'da H1a hipotezine ilişkin T-testi sonuçları verilmiştir. H1a hipotezi: Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sunmaya yönelik kurulmuştur. Tabloya bakıldığında Levene testi altındaki sig. değerinden (0,000) varyansların homojen dağılım göstermediği görülmüştür. Bu durumda bakılacak değer eşit olmayan varyanslar satırındaki Sig. (2-

tailed) değeridir. Bu değer $0,665 > 0,05$ olduğu için Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durumda H1a hipotezi reddedilmiştir.

H1b: Türk katılımcıların eğitim durumları ile Suriyelilere ilişkin duyguları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 10: Türk Katılımcıların Eğitim Durumları ile Suriyelilere İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (ANOVA)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,698	56,840	5	11,368	8,674	0,000
Gruplar içi		260,804	199	1,311		
Toplam		317,644	204			

Türk katılımcıların eğitim durumları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasındaki farklılığı test etmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 10). Levene testi sütunundan ($0,05 < 0,698$) varyansların homojenlik varsayımının karşılandığı görülmüştür. Bu durumda bakacağımız ikinci değer ise sig. değeridir. Sig. değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için H1b hipotezi kabul edilmiştir. Gruplardan hangisinin farklılık gösterdiğini bulmaya yönelik Post Hoc testlerinden Tukey yapılmıştır. Sonuç olarak üniversite mezunu grubun diğerlerinden farklılık göstererek Suriyelilere ilişkin algıladıkları olumlu duyguların daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda H1b hipotezi kabul edilmiştir.

H1c: Türk Katılımcıların meslek grupları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1c hipotezine ilişkin Levene testi sonuçlarına göre (0,02) varyansların homojenlik varsayımı karşılanmamıştır. Bu durumda yapılacak olan testler Welch ve Brown- Forsythe testleridir.

Tablo 11: Türk Katılımcıların Meslek Grupları ile Suriyelilere İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (Welch ve Brown-Forsythe)

	İstatistik	Sd1	Sd2	Sig.
Welch	9,600	5	35,538	0,000
Brown-Forsythe	8,000	5	48,630	0,000

Welch ve Brown- Forsythe testleri sonucuna göre Türk katılımcıların meslek grupları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır (Tablo 11). Gruplardan hangisinin farklılık gösterdiğini bulmak için post hoc testlerinden Dunnet-C yapılmış ve öğrenci olan grubun farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu durumda H1c hipotezi kabul edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin Suriyelilere ilişkin algıladıkları olumlu duygular diğerlerine nazaran daha fazladır.

H1d: Türk katılımcıların yaşları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 12: Türk Katılımcıların Yaş grubu ile Suriyelilere İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (Welch ve Brown-Forsythe)

	İstatistik	Sd1	Sd2	Sig.
Welch	7,112	3	18,823	0,002
Brown-Forsythe	6,707	3	30,829	0,001

Varyansların homojenlik varsayımı karşılanmadığı için, H1d hipotezine Welch ve Brown-Forsythe testleri uygulanmış ve

istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Tablo 12). Dunnet-C testine göre 25-34 yaş grubu diğer gruplara göre farklılık göstermiştir. Bu durumda H1d Hipotezi kabul edilmiştir.

H1e: Türk katılımcıların medeni durumları ile Suriyelilere ilişkin duyguları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 13: Türk Katılımcıların Medeni Durumları ile Suriyelilere İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (Welch ve Brown-Forsythe)

	İstatistik	Sd1	Sd2	Sig.
Welch	13,611	2	20,937	0,000
Brown-Forsythe	10,860	2	71,828	0,000

Türk katılımcıların medeni durumları ile Suriyelilere ilişkin duyguları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik Welch ve Browne-Forsythe (varyanslar homojen dağılmadığı için) testleri yapılmış ve medeni durumu bekâr olan grubun diğerlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir (Dunnet- C) (Tablo 13). Yani medeni durumu bekâr olan grup Suriyelilere ilişkin olumlu duygular algılamaktadırlar. Bu durumda H1e hipotezi kabul edilmiştir.

H2: Suriyeli katılımcıların demografik özellikleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2a: Suriyeli katılımcıların cinsiyetleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 14: Suriyeli Katılımcıların Cinsiyetleri ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (T-Testi)

		Levene'nin Varyans Eşitliği Testi		Ortalamaların Eşitliği İçin T-Testi						
		F	Sig.	t	Serbestlik Derecesi	Sig. (2-tailed)	Ortalama fark	Standart Hata Farkı	%95 Güven Aralığı	
									Alt Sınır	Üst Sınır
Suriyelilere İlişkin Algılanan Duygular	Eşit varyanslar	1,842	0,176	-1,206	203	0,229	-0,10197	0,08453	-0,26854	0,06470
	Eşit Olmayan Farklar			-1,209	200,876	0,228	-0,10197	0,08437	-0,26833	0,06439

Tablo 14'e bakıldığında Levene testi altındaki sig. değerinden varyansların homojen dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu durumda bakılacak değer eşit varyanslar satırındaki Sig. (2-tailed) değeridir. Bu değer $0,229 > 0,05$ olduğu için Suriyeli katılımcıların cinsiyetleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durumda H2a hipotezi reddedilmiştir.

H2b: Suriyeli katılımcıların eğitim durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 15: Suriyeli Katılımcıların Eğitim Durumları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (ANOVA)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,751	0,673	5	0,135	0,361	0,875
Gruplar içi		74,183	199	0,373		
Toplam		74,856	204			

H2b hipotezi Suriyeli katılımcıların eğitim durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulmaya yöneliktir (Tablo 15). Ancak sig. değeri (0,875) $0,05$ 'ten büyük olduğu için Suriyeli katılımcıların eğitim

durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Bu durumda H2b hipotezi reddedilir.

H2c: Suriyeli Katılımcıların Meslek grupları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 16: Suriyeli Katılımcıların Meslek Grubu ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (ANOVA)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,934	0,880	5	0,176	0,474	0,796
Gruplar içi		73,976	199	0,372		
Toplam		74,856	204			

Suriyeli Katılımcıların Meslek grupları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasındaki farklılığı sınamaya yönelik ANOVA testi uygulanmış ve herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 16).

H2d: Suriyeli Katılımcıların Yaşları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasında Anlamlı Bir Farklılık Vardır.

Tablo 17: Suriyeli Katılımcıların Yaşları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (ANOVA)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,583	0,521	3	0,174	0,470	0,704
Gruplar içi		74,335	201	0,370		
Toplam		74,856	204			

Tablo 17’de çıkan sonuçlara bakıldığında sig. değerinin 0,704 olduğu görülmüştür. Bu durumda Suriyeli katılımcıların yaşları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yani H1d hipotezi reddedilmiştir.

H2e: Suriyeli katılımcıların medeni durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır

Tablo 18: Suriyeli Katılımcıların Medeni Durumları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (ANOVA)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,369	0,178	2	0,089	0,241	0,786
Gruplar içi		74,678	20w	0,370		
Toplam		74,856	204			

Tablo 18’de H2e hipotezine ilişkin Anova testi sonuçları verilmiştir. Çıkan sonuçlara göre Suriyeli katılımcıların medeni durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Bu durumda H2e hipotezi reddedilmiştir.

H3: Türk halkının algılanan kaygılarının Suriyelilere ilişkin duygular üzerinde etkisi vardır.

Sebeup sonuç ilişkisini test etmeye yönelik kullanılan analiz tekniklerinden biri de regresyon analizidir. Tek değişkenli regresyonun ana odak noktası, bağımlı bir değişken ile bir bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek, bağımlı ve bağımsız değişken arasındaki doğrusal ilişki denklemini formüle etmektir (Uyanık ve Güler, 2013). Bu nedenle H3 hipotezi regresyon analizi kullanılarak test edilmiştir (Tablo 19).

Tablo 19: H3'e İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

	Regresyon Katsayısı	Standart Hata	T	P
Sabit	3,628	0,161	22,539	0,000
Suriyelilere İlişkin Duygular	-0,417	0,049	-8,562	0,000

* Algılanan Türk Halkının Kaygıları- Bağımlı değişken (Sabit)

R=0,515'a

R² = 0,265

F=73.301

p=0,000

R değeri ile algılanan Türk halkının kaygıları değişkeni ile Suriyelilere ilişkin olumlu duygular arasındaki korelasyon değerini, R-kare ise bu korelasyon değerinin karesini göstermektedir. F değeri Regresyon katsayılarının sıfıra eşit olup olmadığına ilişkin tümel F değeri olup regresyona ilişkin olarak yapılan varyans analizi sonucunda elde edilir (Dikmen, 2017).

Regresyon katsayısına bakıldığında Suriyelilere İlişkin Duyguların -0,417 olduğu görülmektedir (Tablo 18). Bu değer negatif yüklü bir değer olduğundan, algılanan Türk halkı kaygılarının Suriyelilere ilişkin duygular üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğu kanısına varılır. P anlamlılık değeri (0,000 < 0,05) incelendiğinde ise algılanan Türk halkının kaygıları arttıkça Suriyelilere ilişkin olumlu duygular azalmaktadır. Ayrıca algılanan Türk halkının kaygıları Suriyelilere ilişkin duygulara %26,5 (R² = 0,265) oranında açıklamaktadır. Çıkan bu değerlere göre H3 hipotezi kabul edilmektedir.

H4: Türk ve Suriyeli Katılımcıların Türk Kaygılarını Algılamaları İstatistiksel Olarak Anlamlı Farklılık Göstermektedir.

Tablo 20: Türk ve Suriyeli Katılımcıların Türk Kaygılarını Algılamaları Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları T-Testi

		<u>Levene'nin Varyans Eşitliği Testi</u>		Ortalamaların Eşitliği İçin T-Testi							
		F	Sig.	t	Serbestlik Derecesi	Sig. (2-tailed)	Ortalama fark	Standart Hata Farkı	%95 Güven Aralığı	Alt Sınır	Üst Sınır
Algılanan Türk Halkının Kaygıları	Eşit varyanslar	5,465	0,020	-5,036	408	0,000	-0,47805	0,0943	-0,66466	-0,29144	
	Eşit Olmayan Farklar			-5,036	403,718	0,000	-0,47805	0,09493	-0,66467	-0,29143	

Suriyeli ve Türk katılımcıların Türk kaygılarını algılamalarının farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla T-testi uygulanmıştır (Tablo 20). Suriyeliler ile Türk katılımcılar ayrı iki grup şeklinde ele alınmış ve çıkan sonuçlara göre (sig. 0,000) istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Yani Suriyeli ve Türk katılımcılar Türk kaygılarını farklı şekilde algılamaktadırlar. Bu farklı algılamalar her iki grubun birbirilerini anlamaması ile sonuçlanmaktadır. Suriyeli katılımcıların Türk kaygılarını Türk katılımcılarla aynı algılaması birçok sorunun ortadan kalkmasını sağlayabilir.

H5: Suriyeli Katılımcıların Türkiye'ye Geliş Yılları ile Türk Kaygılarını Algılamaları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Vardır.

Tablo 21: Suriyeli Katılımcıların Türkiye'ye Geliş Yılları ile Türk Kaygılarını Algılamaları Arasındaki Farklılık Testleri Sonuçları (Anova)

	<u>Levene testi</u>	<u>Kareler toplamı</u>	<u>sd</u>	<u>Ortalama kare</u>	<u>F</u>	<u>Sig.</u>
Gruplar arası	0,525	9,180	9	1,020	1,244	0,270
Gruplar içi		159,844	195	0,820		
Toplam		169,024	204			

Tablo 21’de H5 hipotezi adı altında Suriyeli katılımcıların Türkiye’ye geliş yılları ile Türk kaygılarını algılamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı test edilmiş ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

H6: Suriyeli Katılımcıların Türkiye’ye Geliş Yılları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Vardır.

Tablo 22: Suriyeli Katılımcıların Türkiye’ye Geliş Yılları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular Arasındaki Farklılık Testi Sonuçları (Anova)

	Levene testi	Kareler toplamı	sd	Ortalama kare	F	Sig.
Gruplar arası	0,703	8,078	9	0,898	2,621	0,007
Gruplar içi		66,778	195	0,342		
Toplam		74,856	204			

Tablo 22’de Suriyeli katılımcıların Türkiye’ye geliş yılları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasındaki farklılık testli sonuçları verilmiştir. Çıkan sonuçlara göre, varyansların homojen dağıldığı görülmüştür. Sig. değeri (0,007) 0,5’ten küçük olduğu için Suriyeli katılımcıların Türkiye’ye geliş yılları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Gruplardan hangisinin farklılık gösterdiğine yönelik post-hoc testlerinden Tukey yapılmış ve 2019 yılında Türkiye’ye gelen katılımcıların diğer gruplara nazaran farklılaştığı görülmüştür. 2019 yılında Türkiye’ye gelen katılımcılar Türklere karşı diğerlerinden fazla olumlu duygular içerisindedirler.

Çalışmanın hipotezlerine ilişkin sonuçlar Tablo 23’te özetlenmiştir. Buna göre, Sig. değeri, 0,665> 0,05 olduğu için Türk katılımcıların cinsiyetleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (H1a). Sig

değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için Türk katılımcıların eğitim ve meslek grupları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında da farklılık bulunduğu tespit edilmiştir (H1b ve H1c). Benzer şekilde sig değeri $0,002 < 0,05$ olduğu için Türk katılımcıların yaş ve medeni durumları ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında da farklılık bulunmuştur (H1d ve H1e). Öte yandan Suriyeli katılımcıların cinsiyetleri, eğitimleri, meslekleri, yaşları ve medeni durumları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (H2a, H2b, H2c, H2d ve H2e). P anlamlılık değeri $0,000 < 0,05$ incelendiğinde ise Türk halkının algılanan kaygıları arttıkça Suriyelilere ilişkin olumlu duygularının azaldığı görülmüştür (H3). Suriyeli ve Türk katılımcıların Türk kaygılarını algılamalarının farklılaşıp farklılaşmadığını ayrı iki grup şeklinde ele alınmış ve çıkan sonuçlara göre (sig. $0,000$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (H4). Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türklerin kaygılarını algılamaları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (H5). Son olarak sig. değeri ($0,007$) $0,5$ 'ten küçük olduğu için Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (H6).

Tablo 23: Çalışmanın Hipotezlerine İlişkin Sonuç Tablosu

	Hipotez ifadeleri	Sonuç	
H1	Türk Katılımcıların demografik özellikleri ile Suriyelilere ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.	H1a Cinsiyet	Reddedildi
		H1b Eğitim	Kabul edildi
		H1c Meslek	Kabul edildi
		H1d Yaş	Kabul edildi
		H1e Medeni Durum	Kabul Edildi
H2	Suriyeli Katılımcıların demografik özellikleri ile Türk halkına ilişkin algıladıkları duygular arasında anlamlı bir farklılık vardır.	H2a Cinsiyet	Reddedildi
		H2b Eğitim	Reddedildi
		H2c Meslek	Reddedildi
		H2d Yaş	Reddedildi
		H2e Medeni Durum	Reddedildi
H3	Türk halkının algılanan kaygılarının Suriyelilere ilişkin duygular üzerinde olumsuz yönde etkisi vardır.	Kabul edildi	
H4	Türk ve Suriyeli katılımcıların Türk halkının kaygılarını algılamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul Edildi	
H5	Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk kaygılarını algılamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.	Reddedildi	
H6	Suriyeli katılımcıların Türkiye'ye geliş yılları ile Türk Halkına İlişkin Algıladıkları Duygular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul edildi	

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışmadan çıkan sonuçlara göre Suriyeliler çoğunlukla kendi kültürlerindeki insanlarla sosyalleşmektedirler. Ayrıca Suriyeliler ve yerel halk aralarında sosyal uyum sorunlarının dil bilmeme, ön yargılar, ayrımcılık ve yanlış bilgiler edinmeden kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bu sorunların aşılabilmesi için kamu kurumları, STK'lar ve yerel halk arasında işbirliğinin kurulması ve göçün yol açtığı sorunların toplumsal alanda çözülmesi için ortaklıklar oluşturulması gerekir. Yerel halk ve Suriyeliler arasında sosyal mesafenin varlığı dikkate alındığında, gruplar arasında sosyal kaynaşmayı arttıracak ve yeni gelenlerin kendilerini toplumun bir parçası hissetmelerine imkân verecek politikalar geliştirilmesine önem verilmelidir.

Türkiye'de yaşayan Suriyelilerin yüzde 80'den fazlasının kalıcı olacağı gerçeği (Erdoğan, 2018), sorunun sosyal uyum boyutunu daha da önemli hale getirmektedir. Kalıcılığı temsil etmeyen ve hatta belirsizliği devam ettiren “geçici koruma statüsü” sosyal uyumun amaçlanmadığı ya da öncelik olarak

değerlendirilmediği algısını hem Suriyeliler hem de yerel halkta oluşturmaktadır (Biner ve Soykan, 2016; İçduygu ve Ayaşlı, 2019; Koçan ve Kırlioğlu, 2020). Uyumun sağlanmasında ekonomik, sosyal ve siyasi süreçlere katılımın sağlanması, eğitim ve sağlık başta olmak üzere temel hizmetlerin etkin şekilde sunulması ve kolay erişilebilir olması gerekir (Kesgin, 2022). Yerel halkta farkındalık oluşturulması ve empati duygusunun geliştirilmesi yaşanan kaygıları hafifleterek olumlu tutum ve tavırların ortaya çıkmasını ve sonuç olarak sosyal uyum sürecinin olumlu yönde gelişmesini sağlayacaktır (Aydın, 2017; Kocadaş, 2021). Uyumun sağlanamamasının ekonomik ve toplumsal maliyeti uzun vadede daha görünür ve etkili olacaktır. Bu nedenle sosyal uyumla ilgili politikaların kısa zamanda öncelik haline gelmesi ve hayata geçirilmesi gerekir.

Sosyal uyumun sağlanamaması Suriyelilerin sosyal ve mekânsal olarak ayrışmalarını hızlandıracaktır. Bu durum yerel halkın da tedirginliğinin, kaygılarının, olumsuz tutumlarının ve ön yargılarının artmasına neden olabilecektir. Daha da önemlisi eğitimsiz, düşük gelirli ve dışlanmışlık duyguları nedeniyle kimlik krizleri yaşayan genç ve kalabalık Suriyeli nüfusun sosyal uyumunun sağlanamaması, gelecekte çok daha karmaşık ve toplumsal bedeli yüksek sorunların ortaya çıkmasına neden olabilir. Suriyeliler sorunu güncel tartışmalarda önyargılar, ayrımcılık ve siyasi söylemler eksenine sıkışmış durumdadır. Suriyelilerin bugün itibarıyla 11 yılı aşkın bir süredir Türkiye’de oldukları ve yakın gelecekte de Türkiye’de yaşamaya devam edecekleri dikkate alındığında, geçicilik ya da misafirlik durumun çok ötesine geçen ve ciddi toplumsal sorunlara neden olan bir olguyla karşı karşıya olunduğu görülmektedir. Sorunu tam olarak anla(ya)mamak, önemsememek ya da geçici görmek bugün yaşanan ciddi toplumsal sorunları daha

da karmaşık ve içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Yapılması gereken, mevcut durumu doğru bir şekilde analiz ederek sorunu nesnel bir şekilde tanımlamak ve doğru çözüm önerileri geliştirmektir.

Kaynakça

Alaluf, M., 1999. Séminaire: Evolutions Démographiques et Rôle de la Protection Sociale: Le Concept de Cohésion Sociale.

Aydın, C., 2017. Göçmenlerin Karşılaştıkları ve Neden Oldukları Bazı Psikolojik Sorunlar ve Çözüm Önerileri Üzerine Bir Analiz. Proceedings Book of 2nd International Scientific Researches Congress on Humanities and Social Sciences (IBAD-2017). April 20-23.

Balcı, A., 2009. Sosyal bilimlerde araştırma (7. basım). Pegem Akademi, Ankara.

Biner, Ö. ve Soykan, C., 2016. Bize Misafir Dediler. Söyleyiniz, Kimdir Misafir? Var mıdır kanunda karşılığı?: Suriyeli Mültecilerin Perspektifinden Türkiye'de Yaşam. <https://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/10/SURIYELI-MULTECILERIN-PERSPEKTIFINDEN-TURKIYE-DE-YASAM.pdf>

BMMYK: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (2022). <https://www.unhcr.org/tr/>

Braaten, Leif J., 1991. Group Cohesion: A New Multidimensional Model. Group, 1 (15), 39-55.

Cengiz, D., 2015. Zorunlu Göçün Mekânsal Etkileri ve Yerel Halkın Algısı: Kilis Örneği. Electronic Turkish Studies, 10 (2), 101-122.

- Cengiz, D., 2020. Antakya'daki Suriyeli Mültecilerin Mekânsal Toplanması/Ayrışması: Örüntüler, Süreçler ve Sonuçlar. Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Demireva, N., 2017. Briefing: Immigration, Diversity and Social Cohesion. University of Oxford: The Migration Observatory.
- Dikmen, N. 2017. Ekonometriye Giriş, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Dinçer, O. B., Federici, V., Ferris, E., Karaca, S., Kirişçi, K., Özmenek Çarmıklı, E., 2013. Suriyeli Mülteciler Krizi ve Türkiye Sonu Gelmeyen Misafirlik. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu & Brookings Enstitüsü, Ankara.
- Durkheim, E., 1897. Le Suicide: Etude de Sociologie. Hachette Livre-Bnf, New York.
- Ekici, S. ve Tuncel, G., 2016. Göç ve İnsan. Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi. 5 (1), 9-22.
- Erdoğan, M. M., 2014. Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal Kabul ve Uyum Araştırması. Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi, Ankara.
- Erdoğan, M. M., 2018. Türkiye'deki Suriyeliler Toplumsal Kabul ve Uyum. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Erdoğan, M. M., 2019. Suriyeliler Barometresi: Suriyelilerle Uyum İçinde Yaşamın Çerçevesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Erkan, R., Bağlı, M., 2005. Diyarbakır'da Seçmen Davranışı ve Seçmen Davranışının Oluşmasında Yerel Medyanın Rolü. Selçuk İletişim, 3 (4), 181-196.

- Festinger, L, Kurt W. Back, and Stanley Schachter. 1950., Social Pressures in Informal Groups: A Study of Human Factors in Housing. Lincoln: Stanford University Press.
- GİB: Göç İdaresi Başkanlığı (2022), Göç İstatistikleri: Geçici Koruma, <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>.
- Gök, N., 2019. Suriye Krizi'nin Türkiye'ye Yansımaları (2011-2017). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 8.
- Güçtürk, Y., 2014. Sürgün ile Savaş Arasında Suriyeli Mülteciler, Siyaset. Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA), Ankara.
- Gülerce, H. ve Çorlu, R., 2021. Yükseköğretimdeki Suriyeli Sığınmacı Öğrenciler: Uyum ve Çatışma Alanları. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, sayı: 12.
- Gündoğmuş, B., Gayırnal, A., 2019. Toplumsal Kabul ve Uyum Süreci Bağlamında Suriyeli Göçmenler. Journal of Academic Value Studies, 5(5), 859-860.
- Harunoğulları, M., 2016. Suriyeli sığınmacıların Kilis şehrindeki mekânsal, kültürel ve ekonomik etkileri. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9 (45), 373-396.
- Houissa, A. Arab Spring: A Research & Study Guide., 2017. Cornell University, https://guides.library.cornell.edu/arab_spring/syria . (23. 09. 2021).
- İçduygu, A. & Ayaşlı, E. (2019). Geri dönüş siyaseti: Suriyeli mültecilerin dönüş göçü ihtimali ve gelecek senaryoları. MiReKoc Çalışma Notları. https://mirekoc.ku.edu.tr/wp-content/uploads/2019/05/Mirekoc_Rapor_GeriDonusSi_yaseti.pdf

- Jeannotte, M. S., 2003. Singing Alone? The Contribution of Cultural Capital to Social Cohesion and Sustainable Communities. *International Journal of Cultural Policy* 9, 35-49.
- Karasu, M., 2017. Göç ve Uyum Sorunu. *Uluslararası Göç ve Mülteci Sorununun Çözümünde Kamu Yönetiminin Rolü*, Editör: Y. A. 11. Kamu Yönetimi Sempozyumu, Elâzığ, 631- 649.
- Kesgin, B., 2022. Geçicilikten Kalıcılığa Suriyeli Göçmenler ve Uyum Sorunu. *Anasay*, Yıl 6, Sayı 19.
- Kocadaş, B., 2021. Suriyeli Sığınmacıların Türk Toplum Yapısına Uyum Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme. *Sosyolojik Düşün*, Yıl: 6, Cilt: 1.
- Koçan, A. ve Kırılıoğlu, M., 2020. Suriyeliler ve Sosyal Uyum: Scudder'in Çerçevesinden Bir Değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(4).
- Oytun, O. ve Gündoğar, S. S., 2015. Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri Raporu, ORSAM- TESEV Rapor No: 195, Ankara.
- Parsons, T., 2013. *Social System*. London: Routledge.
- Peterson, N., A., Joseph H., 2004. *Social Cohesion and Intrapersonal Empowerment, Gender As Moderator, Health Education Research*.
- Schiefer, D., Van der Noll, J., 2017. *The essentials of Social Cohesion: A Literature review*. *Social Indicators Research*.
- Stanley, D., 2003. *What Do We Know About Social Cohesion: The Research Perspective of The Federalgovernment's Social Cohesion Research Network*. The Canadian

Journal of Sociology/Cahiers Cana-diens de Sociologie,28(1), 5-17.

Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S., 2013. Using multivariate statistics. Boston: Pearson. Dikmen, N. 2017. Ekonometriye Giriş, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Tunç, A., 2015. Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme. TESAM Akademi Dergisi, 2 (2), 29-63.

Uyanık, G. K., and Güler, N., 2013. A Study on Multiple Linear Egression Analysis. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 106, 234-240.

Uzunsakal, E., Yıldız, D., 2018. Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine bir Uygulama. Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (1), 14-28.

Yacoubian, M., 2019. Syria Timeline: Since the Uprising Against Assad. United States Istitute Of Peace, <https://www.usip.org/syria-timeline-uprising-against-assad>. (01. 01. 2021).

